

Complexnummer: 514110

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Kerkcomplex

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

514111, 514112

Woonplaats

Oosterwolde

Gemeente

Ooststellingwerf

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdobject

Prinsenstraat 5, 8431 LA te Oosterwolde

Complexomschrijving

Inleiding

Het complex, bestaande uit een KAPEL en een PASTORIE en gesticht door de Evangelisatie Vereniging 'Immanuel' te Oosterwolde en Fochteloo, is tegenwoordig eigendom van de Nederlands Hervormde gemeente. Het is in 1928 ontworpen door M.O. Meek in Interbellum-architectuur en uitgevoerd door de aannemers Gebr. K. en W. Ebbes uit Oosterwolde. Voor de kapel ligt aan de zuidzijde een plein. De kapel vertoont formeel enige verwantschap met het kerkje te Elsloo uit 1913 dat is gebouwd naar ontwerp van O.M. Meek, vader van voornoemde M.O. Meek. Aan de achterzijde is de consistoriekamer uitgebouwd met een hal en een verenigingslokaal, genaamd 'De Uitbouw': deze uitbouwen zijn van ondergeschikt belang voor de bescherming van rijkswege.

Waardering

Het complex, in 1928 in Oosterwolde gerealiseerd naar ontwerp van M.O. Meek, is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling in dit gebied, m.n. de ontwikkeling van de Hervormde kerk: in het bijzonder van de evangelisatiebeweging binnen de Hervormde kerk,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege het materiaalgebruik en de detaillering,
- vanwege de bijzondere samenhang tussen ex- en interieur van de kapel,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur,
- vanwege de situering in relatie tot de ontwikkeling van Oosterwolde,
- vanwege de visuele gaafheid in het straatbeeld.

Monumentnummer*: 514111

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 september 2000
Kadaster deel/nr	82667/32

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Oosterwolde	Ooststellingwerf	Fryslân		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oosterwolde	A			5138

Omschrijving**

Inleiding

De KAPEL van de voormalige Evangelisatie Vereeniging 'Immanuel' te Oosterwolde en Fochteloo is gerealiseerd naar ontwerp van M.O. Meek in Interbellum-architectuur in het jaar 1928, getuige de gedenksteen in de voorhal: EERSTE STEEN GELEGD E.Y. DIKKERBOOM / EVANGELIST / 16 MEI 1928 / (...). Aannemers waren de Gebr. K. en W. Ebbes uit Oosterwolde. De kapel ligt terug gerooid aan de Prinsenstraat en is west-oost georiënteerd. Voor en ten zuiden van de kapel ligt een plein.

Het zaalkerkje, in de volksmond ook 'het lokaal' genoemd, werd gebruikt door de rechtzinnige hervormden. Deze afsplitsing ontstond als reactie op het Modernisme en de toenemende vrijzinnigheid in de kerkelijke gemeente.

De kapel vertoont formeel enige verwantschap met het kerkje te Elsloo uit 1913 dat is gebouwd naar ontwerp van O.M. Meek, vader van voornoemde. Aan de achterzijde is de consistoriekamer uitgebouwd met een hal en een verenigingslokaal, genaamd 'De Uitbouw'. Deze uitbreidingen zijn van ondergeschikt belang voor de bescherming van rijkswege. Het orgel uit 1942 valt, wegens te weinig monumentale waarde, buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

De kapel heeft een rechthoekige plattegrond en bestaat uit één bouwlaag op een trasraam van roodbruine bakstenen dat wordt afgesloten door een streklaag. Het opgaande muurwerk is opgetrokken in gele bakstenen onder een steil zadeldak belegd met zilverkleurige gesmoorde verbeterde Hollandse pannen. Het dak heeft een brede overstek met een gootlijst en hoekpannen bij de topgevels. Op de nok staat een dakruiter bekleed met leien in maasdekking en bekroond door een met zink beklede spits waarop een windwijzer staat; aan de vier zijden van de dakruiter zijn galmopeningen.

De oostfaçade heeft een voorportaal onder een plat dak met een dubbele rondboog voordeur en twee kleinere, rondboog zij-ingangen; de deuromlijstingen zijn straalsgewijs gemetseld in gele bakstenen, het overige opgaande muurwerk in roodbruine

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

bakstenen.

Voor de hoofdingang is een bakstenen stoep met rooster en aan weerszijden een gemetselde bloembak. De hoofdingang heeft lisenen met siermetselwerk als afsluiting en twee ijzeren verticale drielichtvensters. De hoeken van het bouwblok zijn aan de oostgevel optisch als steunberen opgemetseld in roodbruine bakstenen. Boven het voorportaal is het opschrift: NED. HERV. KAPEL met metalen letters; daarboven een ijzeren drielichtvenster, elk venster achtruits met draadglas in een bakstenen omlijsting. De geveltop heeft een driehoekig zolderlicht, siermetselwerk en een aveinkel. De zuid- en noordgevel worden geleed door vijf vensterpartijen: van west naar oost zijn dat een klein drielichtvenster, drie hoge tweelichtvensters en een klein tweelichtvenster. Alle lichtopeningen hebben bakstenen afzaten en stalen ramen met deels gebrandschilderd glas en geelgekleurd matglas. Op de beide nokhoeken staan kleine gemetselde schoorstenen. Aan de westzijde van de zuidgevel is een ingang.

Aan de westgevel van de kerkzaal is de consistorie gebouwd onder een plat dak; in de westgevel zijn vensters. Op het dak, langs de geveltop, staat een schoorsteen. De ruimtelijke indeling van het INTERIEUR is structureel gaaf en bestaat uit een voorhal met betegelde vloer, de kerkzaal met opvallend paraboolgewelf en de consistoriekamer. Het bevat onder meer de volgende oorspronkelijke interieuronderdelen: de vaste banken onder de koorgalerij; de koorgalerij; het houten preekgestoelte in een nis; tekstborden aan de wanden. Het orgel uit 1942 valt, wegens te weinig monumentale waarde, buiten de bescherming van rijkswege. De consistoriekamer heeft een kastenwand en een betegelde schoorsteenmantel. Alle deuren en deuromlijstingen zijn oorspronkelijk.

Waardering

De kapel, in 1928 in Oosterwolde gerealiseerd naar ontwerp van M.O. Meek, is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als uitdrukking van een kerkhistorische ontwikkeling, met name de ontwikkeling van de Hervormde kerk: in het bijzonder van de evangelisatiebeweging binnen de Hervormde kerk,
- vanwege de hoge mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege het materiaalgebruik en de detaillering,
- vanwege de bijzondere samenhang tussen ex- en interieur,
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur,
- vanwege de visuele gaafheid in het straatbeeld.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514112

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 september 2000
Kadaster deel/nr	82667/17

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>		
Oosterwolde	Ooststellingwerf	Fryslân		
<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Oosterwolde	A			5138

Omschrijving**

Inleiding

De PASTORIE behorende bij de Hervormde kapel, de voormalige Evangelisatiekapel, is een eenvoudig woonhuis in Interbellum-architectuur, evenals de kapel. Het ontwerp uit 1928 is van de architect M.O. Meek uit Donkerbroek en het werk werd uitgevoerd door de Gebroeders K. en W. Ebbes uit Oosterwolde.

Omschrijving

De pastorie heeft een vrijwel vierkante plattegrond. Het pand is opgetrokken in één bouwlaag: de gevels hebben een spouwmuur; het opgaand muurwerk bestaat uit geelbruine bakstenen met een streklaag onder de dakvoet op een trasraam van roodbruine bakstenen dat wordt afgesloten door een streklaag. Alle vensters hebben een steile afzaat en een geknipte loodslab met het patroon van de versiering op de gootlijst. Het huis heeft een mansarde schilddak met twee schoorstenen op de top; het dak is belegd met zilverkleurige verbeterde Hollandse pannen en heeft een royaal overstek met een eenvoudig versierde gootlijst. Drie dakschilden hebben in het midden een contemporaine dakkapel onder een plat dak, met een drielichtvenster waarvan de roede verdeling aan de noordzijde nog oorspronkelijk is.

Aan de oostgevel van het woonhuis is de toegang met een stoep, een inpandig portiekje met aan weerszijden een gemetselde balustrade, een bovenlicht boven het luifeltje en de oorspronkelijke voordeur. Rechts is een H-venster, links een ondiepe vierzijdige erker. De zuidgevel heeft twee H-vensters.

De westgevel heeft thans een glazen schuifpui en een betegeld terras. De helft van de gevel wordt oversneden door een contemporaine bijkeuken onder een plat dak; de raam- en deurindeling is gewijzigd. De krimp heeft een deur met zijlicht; daarnaast is een regenwaterput. De zij-ingang aan de noordzijde is dichtgemetseld. De noordgevel van het woonhuis heeft een H-venster, een kruisvenster en in het trasraam een provisiekelderraam.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het INTERIEUR van het woonhuis heeft naast de structureel oorspronkelijke ruimte-indeling, oorspronkelijke interieuronderdelen zoals onder meer een kamer en suite met schuifdeuren en paneeldeuren.

Waardering

De pastorie uit 1928 is van algemeen cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als exemplarisch voorbeeld van een eenvoudig woonhuis in Interbellum-architectuur,
- als essentieel en contemporain onderdeel van het complex waarmee het ook stilistisch een eenheid vormt,
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van exterieur en interieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument